

บทที่ 6

บทสรุป และอภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง “การใช้สื่อมวลชนเพื่อส่งเสริมการกีฬาของการกีฬาแห่งประเทศไทย” มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบถึงรูปแบบและเนื้อหาของสื่อมวลชน ที่การกีฬาแห่งประเทศไทยใช้ในการส่งเสริมกีฬา

การวิจัยนี้ใช้ทั้ง ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และ ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยอิงทฤษฎี และกรอบแนวคิดต่างๆ ได้แก่ แนวคิดการตลาดเพื่อสังคม (Social Marketing) แนวคิดการวางแผนการประชาสัมพันธ์ แนวคิดการส่งเสริมการจำหน่าย และทฤษฎีหน้าที่ของสื่อมวลชน

สำหรับแหล่งข้อมูลของการวิจัยนี้ ประกอบด้วย

1. แหล่งข้อมูลประเภทเอกสาร ได้แก่ วารสารกีฬา ของการกีฬาแห่งประเทศไทย ตั้งแต่ พ.ศ. 2540-2544
2. แหล่งข้อมูลประเภทเทปบันทึกภาพ/เทปบันทึกเสียง ได้แก่ เทปบันทึกภาพ รายการโทรทัศน์ ที่การกีฬาแห่งประเทศไทยใช้ในการส่งเสริมกีฬา ตั้งแต่ พ.ศ. 2540-2544
3. แหล่งข้อมูลประเภทบุคคล ประกอบด้วย หัวหน้างานประชาสัมพันธ์ หัวหน้างาน โสติดทัศนูปกรณ์และการเผยแพร่ พนักงานโสตทัศนูปกรณ์ และผู้บริหารบริษัทที่ การกีฬาแห่งประเทศไทยจ้างให้มาผลิตรายการโทรทัศน์

ผลการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล

การใช้สื่อมวลชนเพื่อส่งเสริมการกีฬา ของการกีฬาแห่งประเทศไทย มีรูปแบบ และประเภทเนื้อหา ดังนี้

สื่อสิ่งพิมพ์ วารสารกีฬา

รูปแบบการนำเสนอรายการที่พบมีดังนี้

- บทความและสารคดี คิดเป็น 63.9%
- ข่าวและภาพ คิดเป็น 11.16%
- สัมภาษณ์ คิดเป็น 8.37%
- โฆษณา คิดเป็น 7.05 %
- เกมสั้งรางวัล คิดเป็น 0.64%

ตามลำดับ

ส่วนประเภทเนื้อหาที่พบ ได้แก่

- เรื่องราวเกี่ยวกับกีฬาในประเทศ คิดเป็น 27.9%
- วิทยาศาสตร์การกีฬา คิดเป็น 12.87%
- ข้อมูล/สถิติ/ความเป็นมาของ
การแข่งขันกีฬารายการต่างๆ คิดเป็น 10.08%
- บุคคล และผลงาน คิดเป็น 9.44%
- กฎ กติกา มารยาทในการเล่นกีฬา
และการแข่งขันกีฬา คิดเป็น 6.65%
- พบ. ข้อบังคับ
ของการกีฬาแห่งประเทศไทย คิดเป็น 5.58%
- เรื่องราวเกี่ยวกับกีฬาต่างประเทศ คิดเป็น 3.43%
- การท่องเที่ยว คิดเป็น 1.72%
- ของที่ระลึกเกี่ยวกับกีฬา คิดเป็น 1.18%
- ทัศนคติ คิดเป็น 0.54%
- อื่นๆ คิดเป็น 3.86%

สื่ออิเล็กทรอนิกส์

1. รายการโทรทัศน์ รวม 3 รายการ ดังนี้

1.1 รายการครอบครัวรักกีฬา

เป็นรายการที่ การกีฬาแห่งประเทศไทย จ้าง บริษัท โกลด์เบิ้ล ครีเอชั่น จำกัด ให้เป็นผู้ผลิต เพื่อออกอากาศในปี พ.ศ. 2541 ทางสถานีโทรทัศน์ช่อง 9 อ.ส.ม.ท. ทุกวันเสาร์เวลา 17.25-17.30 น. ความยาวตอนละ 5 นาที

รายการนี้ เป็นรายการประเภทสารคดีที่ละครสั้น ดำเนินเรื่องราวโดยสามพี่น้อง คือ พี่ตั้น เตย และตาล ซึ่งจะพาผู้ชมไปสัมผัสกับเรื่องน่ารู้เกี่ยวกับแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2540-2544) พร้อมทั้งเรื่องราวน่าสนใจเกี่ยวกับกีฬา และการออกกำลังกาย รูปแบบการนำเสนอรายการมีดังนี้

1.1.1 การแสดงละครสั้น

เริ่มรายการด้วยละครสั้น ที่มีสามพี่น้อง ตั้น เตย ตาล ร่วมสนทนากันในประเด็นเกี่ยวกับกีฬา

1.1.2 การสัมภาษณ์

บางครั้งก็ใช้การสัมภาษณ์ผู้รู้หรือผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับเนื้อหาที่นำเสนอในตอนนั้นๆ แทนการบรรยาย เพื่อเป็นการสอบถามข้อมูล หรือความคิดเห็นของบุคคลนั้นๆ มาประกอบให้เนื้อหารายการสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

1.2 รายการกีฬาให้คุณค่า

การกีฬาแห่งประเทศไทย ลงนามในสัญญาจ้าง บริษัท โกลด์เบิ้ล ครีเอชั่น จำกัด ให้เป็นผู้ผลิตรายการ ในปี พ.ศ. 2540, 2543 และ 2544 รายการดังกล่าวเป็นรายการประเภทสารคดีสั้น ความยาวตอนละ 2 นาที ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ช่อง 9 อ.ส.ม.ท. (โดยในปี พ.ศ. 2540 ออกอากาศทุกคืนวันอังคาร เวลา 22.30-22.32 น., ในปี พ.ศ. 2543 ออกอากาศทุกคืนวันพุธ เวลา 22.30-22.32 น., และในปี พ.ศ. 2544 ออกอากาศทุกคืนวันจันทร์ และพุธ เวลา 22.30-22.32 น.) โดยมีรูปแบบเหมือนกันทั้งสามปี มีผู้ดำเนินรายการในบางครั้ง หากไม่มีผู้ดำเนินรายการก็จะใช้เสียงบรรยายตลอดรายการ

รายการกีฬาให้คุณค่า ใช้การนำเสนอรายการหลายรูปแบบผสมกันดังนี้

1.2.1 การสนทนา

การดำเนินรายการลักษณะนี้ ปรากฏเมื่อมีผู้ดำเนินรายการ (คุณพรทิพย์ พัฒนานุสรณ์) พูดคุยกับผู้ชมที่บ้านถึงเนื้อหาที่จะนำเสนอในตอนนั้นๆ แล้วจึงตามด้วยการบรรยาย และ/หรือการสัมภาษณ์

1.2.2 การบรรยาย

ในกรณีที่ไม่มีพิธีกรดำเนินรายการ จะใช้เสียงบรรยายตลอดทั้งรายการ โดยไม่เห็นตัวผู้บรรยาย แล้วแทรกภาพ (insert) ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาเข้ามา โดยบางครั้งจะแทรกบทสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาในตอนนั้นๆ เข้ามาประกอบ

1.2.3 การสัมภาษณ์

บทสัมภาษณ์บุคคลสำคัญผู้มีความเกี่ยวข้องกับเนื้อหาในตอนนั้นๆ จะถูกนำมาใช้ประกอบในรายการ เพื่อให้เนื้อหารายการสมบูรณ์ขึ้น

1.3 รายการมหัศจรรย์กีฬา

ผลิตโดย บริษัท ยูแทค फिल्म แอนด์ โปรดักชั่นส์ จำกัด ความยาวตอนละ 2 นาที ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ช่อง 9 อ.ส.ม.ท. ทุกคืนวันพฤหัสบดี เวลา 22.30-22.32 น.

รายการมหัศจรรย์กีฬาเป็นรายการประเภทสารคดีสั้น ซึ่งไม่มีผู้ดำเนินรายการ นำเสนอรายการจึงเป็นการบรรยาย แล้วแทรกบทสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาที่นำเสนอในตอนนั้นๆ เข้ามาประกอบ ดังนี้

1.3.1 การบรรยาย

ใช้เสียงบรรยาย โดยไม่เห็นตัวผู้บรรยาย และแทรกภาพ (insert) ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาเข้ามาให้เกิดความชัดเจน

1.3.2 การสัมภาษณ์

มุ่งใช้การสัมภาษณ์เพื่อสอบถามความคิดเห็น หรือข้อมูลจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาของตอนนั้นๆ ซึ่งมีทั้งนักกีฬา ผู้ฝึกสอน และผู้มาออกกำลังกาย ณ ศูนย์กีฬาหัวหมาก

2. รายการวิทยุ จำนวน 1 รายการ

2.1 รายการกีฬาให้คุณค่า

ผลิตโดย บริษัท กราปิตี คอร์ปอเรชั่น จำกัด ออกอากาศในปี พ.ศ. 2544 ทางสถานีวิทยุ 98.5 MHz ความยาว ตอนละ 10 นาที แบ่งออกเป็น 2 ช่วงรายการ ดังนี้

2.1.1 ช่วงละครสั้น

ใช้เทคนิคละครวิทยุ มีตัวละครประมาณ 2-3 ตัวในแต่ละตอน ร่วมสนทนากันในประเด็นเกี่ยวกับกีฬา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 2 และ 3 โดยจะมีตัวละครตัวใดตัวหนึ่งเป็นผู้ให้รายละเอียดข้อมูลในประเด็นนั้นๆ และจะมีการสอดแทรกมุขตลกเล็กๆ น้อยๆ ด้วย

2.1.2 ช่วงเกร็ดความรู้เพื่อสุขภาพ

ใช้ลักษณะการนำเสนอรายการแบบสนทนา/พูดคุย โดยมีผู้ดำเนินรายการเป็นหญิง ให้ข้อมูลแก่ผู้ฟังเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพ โดยการออกกำลังกาย และเล่นกีฬา การปฐมพยาบาลอาการบาดเจ็บอันเนื่องมาจากการเล่นกีฬา และการออกกำลังกาย

ความสอดคล้องระหว่างแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2540-2544) กับเนื้อหาของสื่อมวลชนที่การกีฬาแห่งประเทศไทยใช้ในการส่งเสริมกีฬา

จากการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 2 กับเนื้อหาของสื่อมวลชนที่การกีฬาแห่งประเทศไทยใช้ในการส่งเสริมกีฬา พบว่า สื่อของการกีฬาแห่งประเทศไทยทำหน้าที่ในการส่งเสริมกีฬาตามแผนงานหลักทั้ง 6 แผนงาน ดังนี้

1. แผนงานหลักที่ 1 การพัฒนาการกีฬาขั้นพื้นฐาน

สื่อของการกีฬาแห่งประเทศไทยทำหน้าที่ในการส่งเสริมการกีฬาขั้นพื้นฐาน โดยการให้ความรู้เกี่ยวกับกฎ กติกา มารยาท ในการเล่นและแข่งขันกีฬาชนิดต่างๆ เช่น เทนนิส, วอลเลย์บอล, ฟุตบอล ฯลฯ เพื่อเป็นการปลูกฝังให้เยาวชนเล่นกีฬาและชมกีฬาเป็น

2. แผนงานหลักที่ 2 การพัฒนาการกีฬาเพื่อมวลชน

สื่อของการกีฬาแห่งประเทศไทยทำหน้าที่ในการส่งเสริมการกีฬาเพื่อมวลชน โดยการเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับการก่อสร้างลานกีฬาต่างๆ เพื่อให้ประชาชนมีสถานที่ออกกำลังกายและเล่นกีฬาเพิ่มมากขึ้น

3. แผนงานหลักที่ 3 การพัฒนาการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ

สื่อของการกีฬาแห่งประเทศไทยทำหน้าที่ในการส่งเสริมการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ โดยการเผยแพร่โครงการของการกีฬาแห่งประเทศไทยในการสร้างความเป็นเลิศให้กับนักกีฬา การจัดการแข่งขันกีฬาแห่งชาติรูปแบบใหม่ แผนพัฒนาสมาคมกีฬาระยะ 2-4 ปี รวมทั้งการจัดตั้งกองทุนเพื่อการพัฒนาทีมชาติ

4. แผนงานหลักที่ 4 การพัฒนาการกีฬาเพื่อการอาชีพ

สื่อของการกีฬาแห่งประเทศไทยทำหน้าที่ในการส่งเสริมการกีฬาเพื่อการอาชีพ โดยการเผยแพร่แนวทางที่การกีฬาแห่งประเทศไทยวางไว้สำหรับการพัฒนาการกีฬาเพื่อการอาชีพ ตลอดจนโครงการฟุตบอลนำร่องกีฬาอาชีพ กีฬาตะกร้ออาชีพ และแข่งรถอาชีพ

5. แผนงานหลักที่ 5 การพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬา

สื่อของการกีฬาแห่งประเทศไทยทำหน้าที่ในการส่งเสริมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬา โดยการเผยแพร่ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬา ในสาขาวิชา สรีรวิทยาการออกกำลังกาย โภชนาการการกีฬา จิตวิทยาการกีฬา ชีวกลศาสตร์การกีฬา เวชศาสตร์การกีฬา และวิศวกรรมและเทคโนโลยีการกีฬา

6. แผนงานหลักที่ 6 การพัฒนาการบริหารการกีฬา

สื่อของการกีฬาแห่งประเทศไทยทำหน้าที่ในการส่งเสริมการบริหารการกีฬา โดยการเผยแพร่ข้อมูลโครงการจัดตั้งศูนย์กีฬาอำเภอ ศูนย์กีฬาตำบล เพื่อเป็นการประสานความร่วมมือกับองค์กรอื่นๆ ในการดำเนินกิจกรรมกีฬา

จากการวิเคราะห์ "การใช้สื่อมวลชนเพื่อส่งเสริมการกีฬาของการกีฬาแห่งประเทศไทย" ในช่วงปี พ.ศ. 2540-2544 ที่ผ่านมารวม 5 ปี ซึ่งอยู่ในช่วงของแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พบว่า ถึงแม้สื่อของการกีฬาแห่งประเทศไทยจะทำหน้าที่ในการส่งเสริมกีฬาครบตามแผนงานหลักทั้ง 6 ของแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 2 การใช้สื่อมวลชนในการส่งเสริมกีฬาของการกีฬาแห่งประเทศไทยก็ยังไม่ประสบความสำเร็จ เนื่องจากรูปแบบการนำเสนอเนื้อหาของสื่อต่างๆ ไม่ได้ดึงดูดความสนใจของกลุ่มเป้าหมาย นอกจากนี้ เนื้อหายังมีความซ้ำซากจำเจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬา ซึ่งมักจะนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการทดสอบสมรรถภาพของนักกีฬา การปฐมพยาบาลอาการบาดเจ็บจากการเล่นกีฬา และออกกำลังกาย หรือเรื่องอาหารที่เหมาะสมกับนักกีฬาชนิดต่างๆ เป็นต้น

ข้อจำกัดของงานวิจัย

ผู้วิจัยไม่สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับรายการวิทยุที่การกีฬาแห่งประเทศไทยใช้ส่งเสริมกีฬาได้ครบทุกรายการ เนื่องจากงานประชาสัมพันธ์เก็บเทปบันทึกรายการวิทยุของ ปี พ.ศ. 2540 และ 2541 ไว้ในรูปของเทป reel ซึ่งไม่สามารถนำมาฟังกับเครื่องเล่นเทปธรรมดาได้ ส่วนสำเนาเทปบันทึกเสียง (Cassette Tapes) ของปี พ.ศ. 2542 และ 2543 .เกิดการสูญหายระหว่างการเคลื่อนย้ายห้องทำงานของงานโสตทัศนอุปกรณ์และการเผยแพร่ ดังนั้นจึงเหลือเพียงสำเนาเทปบันทึกเสียงของปี พ.ศ. 2544 เท่านั้น ด้วยเหตุนี้การวิเคราะห์รูปแบบ และลักษณะการนำเสนอเนื้อหาในส่วนของรายการวิทยุที่การกีฬาแห่งประเทศไทยใช้ในการส่งเสริมกีฬาจึงไม่สมบูรณ์เท่าใดนัก

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยในอนาคต

1. เนื่องจากการวิจัยเรื่อง "การใช้สื่อมวลชนเพื่อส่งเสริมการกีฬาของการกีฬาแห่งประเทศไทย" เป็นการศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบ และเนื้อหาของสารผ่านสื่อมวลชน ซึ่งเป็นการศึกษาโดยเน้นที่ตัวสาร ดังนั้น จึงควรมีการศึกษาในส่วนของผู้รับสาร เกี่ยวกับความพึงพอใจต่อรูปแบบ และลักษณะการนำเสนอเนื้อหาของสารด้วย
2. ในอนาคตควรมีการศึกษาเพื่อหาข้อเสนอแนะในการใช้สื่อมวลชนเพื่อส่งเสริมการกีฬาของการกีฬาแห่งประเทศไทยต่อไป